

Tanári mesterképzés 5. féléve

ELTE PPK

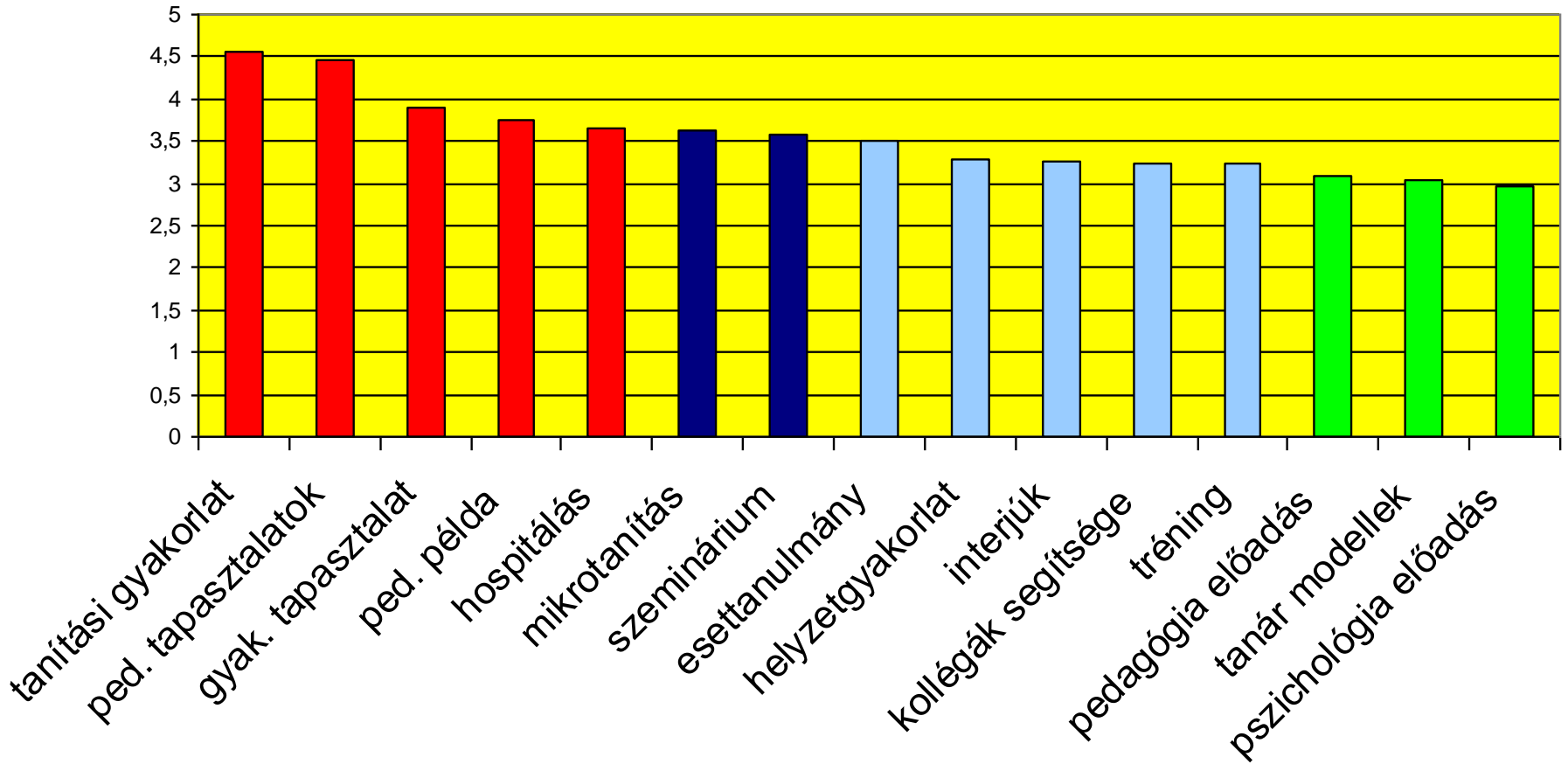
N. Kollár Katalin

kollar.katalin@ppk.elte.hu

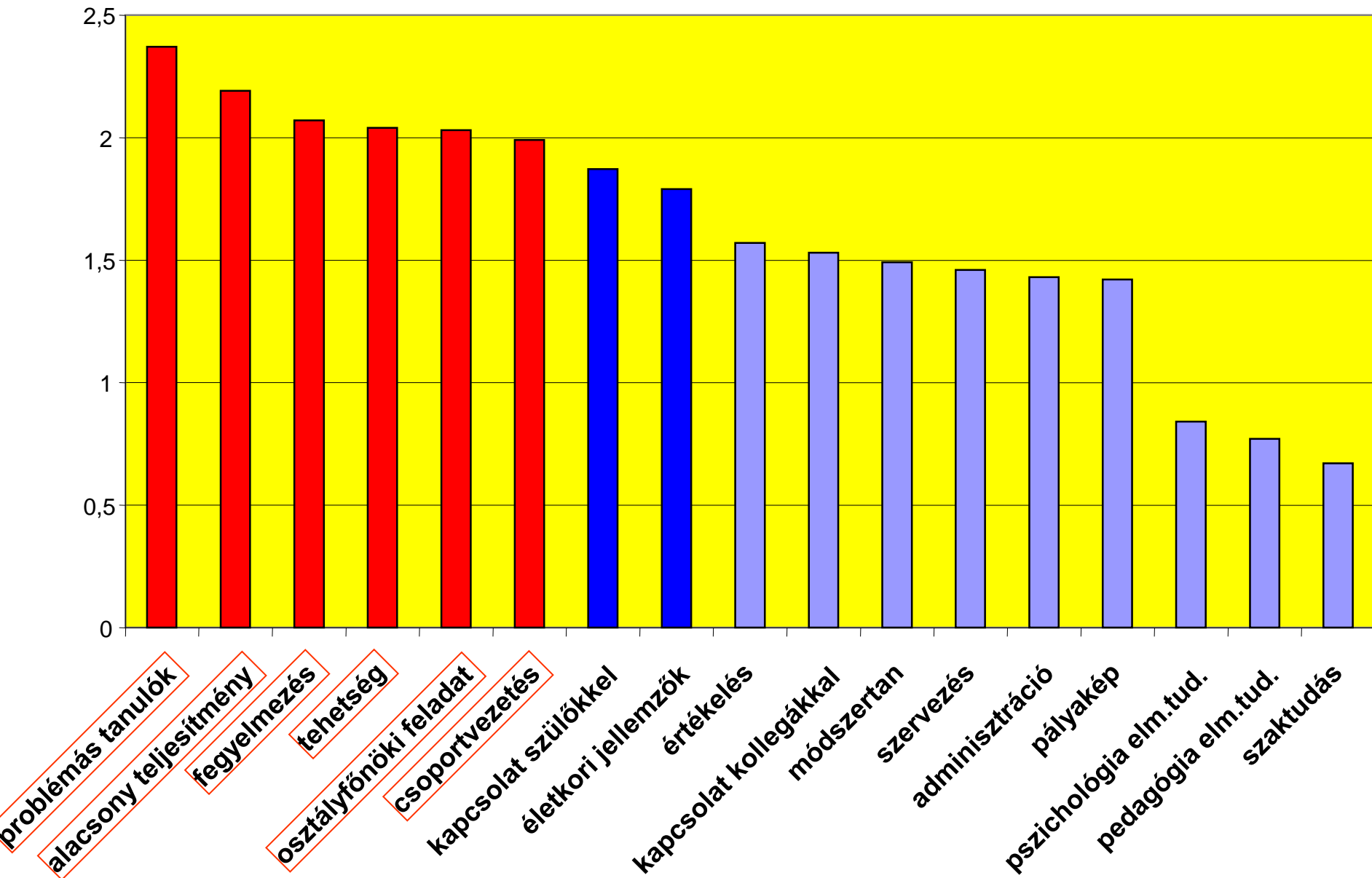
2011. 06. 09.

Mi segített a pedagógusi pályára készülésben? ("Régi" képzés 2007-2008)

Elégedetlenség mértéke a tanárképzés által megtanítottakkal (N. Kollár Katalin korábbi vizsgálata alapján)

Célok és alapelvek

- Védett körülmények egy évig – kis óraszám, bevezetés az iskola világába
- Tanári felelősség – önállósodás fokozatosan, de gyorsan
- Mentor és a befogadó iskola közösen
- Nem „gyakorló iskolában”, de a gyakorló iskolák vezetőtanárainak támogatásával. A feladatokat a mentorral közösen dolgozza ki a hallgató
  - az iskola sajátosságai
  - a tanárjelölt igényei és érdeklődése alapján

5. félév felépítése

Alapesetben 30 kredit (két szakos első tanári)

- Kötelező elemek
- Választható
  - Szükséges munkamennyiséget érdemes figyelembe venni
  - Hallgató fejlesztendő kompetenciái
  - Iskola adottságai - mit tud nyújtani
  - Iskola igényei – mire lenne szükség – tanulási problémák, tehetséggondozás stb.

Szak	5. félév kreditszámai
2 tanári szakterület (első tanári végzettség)	30
nem tanári MA tanulmányokkal párhuzamosan vagy nem tanári MA birtokában szerzendő (új) tanári végzettség	20
főiskolai tanári képzettség birtokában egy vagy két MA szintű tanári szak	20

A gyakorlat ütemezése

kredit	30	20
összóraszám (munkaóra)	900	600
heti munkaóraszám	40	40
időtartam (hét)	18	12

Kötelező tevékenységek

	Első tanári végzettség		Főiskolai végzettséggel	
Szak:	2 szakter.	1 szakter.	2 szakter.	1szakter.
Tevékenységek / kredit	30	20	20	20
1. 1. szakterület tanítása	Min.2 max 5 óra	Min.2 max 5 óra	Min.2 max 5 óra	Min.2 max 5 óra
2. 2.szakterület tanítása vagy Speciális nevelési-oktatási területi gyak.	Min.2 max 5 óra	nincs	Min.2 max 5 óra	nincs
3. Hospitálás	K	K	K	K
4. Tanítást követő szaktárgyi szemin. 1. szak	K	K	K	K
5. Tanítást követő szaktárgyi szemin. 2. szak (vagy Spec. nev. okt. szak)	K	nincs	K	nincs
6. Szakmai gyakorlatot kísérő pszichológiai- pedagógiai szeminárium	K	K	K	K
7. Az iskola, mint szervezet működésének megismerése	K	K	K	K
8. Tanulás segítése: pl. korrepetálás	K	K	V	V
9. Osztályfőnök „helyettesi” tevékenységek	K	K	V	V

Ajánlott tevékenységek

	Első tanári végzettség szerzése		Főiskolai végzettséggel	
Szak:	2 szakterület	1 szakterület	2 szakterület	1 szakterület
Tanórán kívüli oktatási tevékenységek	V	V	V	V
Szabadidős programok szervezése	V	V	V	V
Gyermekek egyéni sajátosságainak és problémáinak megismerése	V	V	V	V
<i>Összesen kredit</i>	30	20	20	20
<i>Kötelező/választható arány</i>	18-26/12-4	13-17/7-3	12-20/8-0	7-11/13-9

A választható és kötelező munka meghatározásának elvei

- A tanítási ill. spec. szakterületi gyakorlat kötelező, de a heti óraszám és munkamennyisége egyénileg változhat
- Mindenkinek kötelező a hospitálás, és a gyakorlatot kísérő szemináriumok
- Akinek már van tanári végzettsége, annak az iskola tágabb megismerését szolgáló (pl. ofő. tev.) választható

1.szak tanítása

2. szak tanítása

- a munkamennyiség min. a heti óraszám kétszerese, de szakonként maximum 16 óra
- egyetemi végzettség birtokában maximum 14 óra

3. Speciális nevelési-oktatási területi gyakorlat

- Heti óraszám: 10 terepen töltött óra (+ 5 óra otthoni munka)

6. Osztályfőnök-„helyettesi” tevékenységek a mentortanár osztályban, vagy egy tanított osztálynál ajánl. kb.60 óra

Például:

- Hospitálás osztályfőnöki órán
- Osztályfőnöki óra tartása
- Részvétel szülői értekezleten/fogadóórán (a szülő beleegyezésével)
- Ellenőrző, bizonyítványok, törzslap megismerése
- Részvétel osztályprogramok szervezésében (kirándulás stb.)
- Osztályprogramokon kísérőtanárként (erdei iskola, kirándulás stb.)

4. Hospitálás kb.15 óra

- A látogatott órák közt szerepelnie kell az alábbi típusoknak:
  - saját szakjából más kollégák órája
  - más órákon a tanított osztályokban
  - más évfolyamokon, mint az általa tanított

5. Tanulás segítése: pl. korrepetálás, tanulószoba heti 2 óra

7. Az iskola, mint szervezet működésének megismerése kb. 60 óra

A félév során a hallgató a gyakorlólé helyül szolgáló intézményt bemutató dolgozatot készít, amely része a portfóliónak.

Ehhez szükséges feladatok:

- Az iskola dokumentumainak megismerése (pedagógiai program, szakmai programok, a helyi tanterveknek, a szervezeti és működési szabályzat, a házirend, fejlesztési terv, minőségbiztosítás);
- Részvétel tantestületi értekezleten, osztályozó konferencián, szakmai munkaközösségi megbeszélésen, diákönkormányzati ülésén.
- Az iskola különböző munkaköreinek megismerése – beszélgetés a kollégákkal – más szakos, más életkori csoportokat oktató, és a tanulókkal nem osztálykeretben foglalkozó kollégákkal (gyerekvédelmi felelős, fejlesztő, délutános nevelő, könyvtáros, iskolapszichológus, iskolaorvos, iskolatitkár stb.)
- DÖK, szülői szervezet, szülői munkaközösség működése az iskolában
- Az iskola külső kapcsolatai (nevelési tanácsadó, családgondozó, gyámügy, iskolafenntartó stb.)

Elemzési szempontok az iskola tanulmány feladataihoz

Az iskola mint szervezet

- Az iskolai dokumentumok (PP, házirend, SzMSz) gyakorlati megvalósulása, bennük megjelenő iskolai értékrend stb.
- Az iskola funkciói a helyi társadalomban, szelekciós mechanizmusok, az iskola tanulói összetétele. Integráció – kirekesztés, szegregáció.
- Az iskola társadalma, kulturális élete, hagyományok, hagyományteremtés, rítusok, iskolai szolgáltatások (pl.: megismerkedés az iskolapszichológus, könyvtáros, diákéletet segítő tanárok, igazgatóhelyettesek, munkaközösség-vezetők stb. munkájával)
- Tanári szocializáció. A tanárok közösségei, együttműködés az egy osztályban/egy tantárgyat tanító tanárok között. Az iskola rejtett tanterve.
- Az iskola és a szülői ház kapcsolatának megvalósulásai az iskolai életben.
- Iskolai hatékonyság – tanulói teljesítmények.
- Gyerekkultúrák – gyerekkép

A nevelés keretei

- A hátrányos helyzetű tanulók, a veszélyeztetett gyerekek helyzete és lehetőségei, az iskola kötelezettségei és felelőssége (Pl.: A gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnök e téren való munkájával való megismerkedés.)
- Társadalmi veszélyek hatása a tanulók magatartására (brutalitás, drog stb.) és a tanár feladata ezek felmérésében és elhárításában (pl.: iskolai drogprevenció lehetőségei)
- Tehetséggondozás formái a gyakorlatban: differenciált tanórai foglalkozás, szakkör, versenyfelkészítés, személyiségfejlesztés.
- Osztályfőnökökkel való konzultáció. Esetenként osztályfőnöki óra megtekintése, és ehhez kapcsolódó, nevelési kérdéseket érintő óramegbeszélés.
- Az iskolai környezet hatása az oktató-nevelő munkára: a tanulók által kialakított környezet, az iskola adottságai (pl.: felmérések végzése, elemzése)

**Esetmegbeszélő/ reflektív elemző-értékelő
szemináriumok:**

8. Tanítást követő szaktárgyi szeminárium 1. szak
heti 2

**9. Tanítást követő szaktárgyi szeminárium 2. szak vagy
speciális pedagógiai szak gyakorlatát követő
szeminárium** heti 2

**11. Tanítást követő esetmegbeszélő és a portfólió készítését
segítő pszichológiai-pedagógiai szeminárium** heti 2

A tanítást követő szemináriumok várhatóan 2-3 hetente
tömbösített formában szerveződnek –diák válasszt

12. Tanórán kívüli oktatási tevékenységek

Kb. 30 munkaóra

- Részvétel szakköri munkában
- Tehetséggondozás: tanulmányi versenyre való felkészítésben való részvétel
- Projektmunka kezdeményezése, tervezése, szervezése, konzultálás
- Szaktárgyi előkészítésben való részvétel: szertárrendezés, kísérlet előkészítése, szemléltetőeszköz készítése, videó, diavetítő, írásvetítő, projektor üzembe helyezése és használata, laptop működtetése, nyelvi laborban történő eligazodás
- Erdei iskolai program tervezésében és lehetőség szerint a megvalósításában való részvétel
- Az iskolai szintű szaktárgyi értékelés teljes folyamatában való aktív részvétel

13. A tanulók szabadidős programjainak tervezésében, szervezésében és lebonyolításában való részvétel

kb. 30 munkaóra

Például:

- Iskolanap programja
- Kulturális program (színház, hangverseny, múzeumlátogatás)
- Gólyatábor, farsang vagy más rendezvények, zöld jeles napok, erdei iskola

14. Gyermek egyéni sajátosságainak és problémáinak megismerése

- Esettanulmány egy kiválasztott tanulóról (a gyerek családi életének, életkörülményeinek megismerése, szociális kapcsolatainak feltárása, tanulmányi fejlődésének nyomon követése, hiányzások figyelemmel kísérése stb.)
- A szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái és gyakorlati tapasztalatai
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megismerése, részletes tájékozódás a gyermekvédelmi munkáról
- Az iskolapszichológus tevékenységi köre, együttműködési formák a pedagógusokkal
- A segítségnyújtás külső intézményei (pl. nevelési tanácsadó, családsegítő szolgálat stb.)

- *A gyakorlatok értékelése*
- A teljesített oktató feladatokat (1, 2, 3) a mentor az egyetem részéről a képzésben részt vevő kollégák közreműködésével minősíti a mentorálás idején szerzett tapasztalatok, valamint a félév utolsó harmadában tartott bemutató óra alapján. A bemutató órán részt vesz az egyetem részéről a szakmódszertan, pedagógia és pszichológia szakterületek (minimálisan egy) képviselője.
- A hospitálást (4.), a Tanulás segítségét (5.), az osztályfőnök-„helyettesi” tevékenységeket (6.) aláírással igazolja a mentortanár.
- A reflektív gyakorlatok teljesítését: Tanítást követő szaktárgyi szemináriumot (8. 9.), Speciális pedagógiai szak gyakorlatát követő szemináriumot (10.) és az Esetmegbeszélő és a portfólió készítését segítő pszichológiai-pedagógiai szemináriumot **3 fokozatú minősítéssel** a gyakorlat vezetője értékeli (11.).
- Az intézménybemutató és a választható feladatok a portfólióban kerülnek dokumentálásra, a mentortanár az elkészülő anyagokat véleményezi, és az értékelésükre a képesítő vizsga keretében kerül sor (7., 12., 13., 14.).

A különböző bemenetű képzések kreditszámai modulonként

ssz	a képzés típusa	félév	kreditszám					
			összes	1. szakterület	2. szakterület	ped-pszi	gyakorlat	
1.	két tanári szakképzettség párhuzamosan	B + 2	5	150	30–50	30–50	40	30
2.	a szakmai és művészeti tanári szakképzettségek területén a csak egy szakképzettség megszerzésére irányuló képzés esetén, egyetlen szakképzettség	B + 1 szakmai/művészeti	4	120	50		40	30
3.	mesterfokozatot adó szakon, nem tanári szakképzettség megszerzését követően vagy valamely mesterszakkal párhuzamosan, egyetlen szakképzettség	M + 1	3	90	30 (+10 a mesterszakon)		40	20
4.	művészeti mesterszakon nem tanári szakképzettség megszerzését követően vagy a mesterszakkal párhuzamosan, egyetlen szakképzettség	M + 1 (művészeti)	2	60	a művészeti mesterszakon teljesítve		40	20
5.	főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában, a korábbi szakképzettségnek megfeleltethető, egyetlen szakképzettség esetén	f + 1 (a korábbi kiegészítése)	2	60	30		10	20
6.	főiskolai szintű tanári szakképzettség birtokában, a korábbi szakképzettségeknek megfeleltethető, két szakképzettség esetén	f + 2 (a korábbi kiegészítése)	3	90	30	30	10	20
7.	főiskolai vagy egyetemi szintű, illetve tanári mesterszakon szerzett tanári szakképzettség birtokában, újabb, egyetlen szakképzettség	f / e / 2 + 1 (új szakképzettség)	2	60	40			20
8.	főiskolai szintű képzésben, illetve alapképzésben szerzett más pedagógus szakképzettség birtokában, újabb, egyetlen szakképzettség	f / B + 1 (más pedagógusra, új szakképzettség)	3	90	50		20	20